

BO'YIN OSTEONXONDROZI BILAN OG'RIGAN BEMORLARNI DAVOLASH TAKTIKASINI TANLASHDA ULTRATOVUSH DIAGNOSTIKA USULLARINI OPTIMALLASHTIRISH VA AHAMIYATI.

Usarov Muxriddin Shuhratovich

Assistant, Samarqand davlat tibbiyot universiteti

Muminova Shaxlo Muratqulovna

Klinik ordinator, Samarqand davlat tibbiyot universiteti

<https://doi.org/10.5281/zenodo.11364365>

Annotatsiya: Maqola bo'yin osteoxondrozi bilan og'rigan bemorlarni davolash taktikasini tanlashda ultratovush diagnostika usullarining o'rni va ahamiyatiga bag'ishlangan. Orqa miya ultratovush diagnostikasining rentgenografiya, MRI va KT kabi an'anaviy usullarga nisbatan afzalliklari tahlil qilinadi. Anatomik tuzilmalarni tafsilotlashga va harakatlarni dinamik baholash imkoniyatiga alohida e'tibor beriladi. Maqolada servikal osteoxondroz bilan og'rigan bemorlarda intervertebral disklardagi degenerativ o'zgarishlar darajasini aniqlashda ultratovush tekshiruvining samaradorligini tasdiqlovchi klinik tadqiqotlar natijalari muhokama qilinadi. Ultratovush diagnostikasining davolanishni rejalashtirish va samaradorlikni kuzatish bo'yicha individual qarorlarga ta'siri ta'kidlangan. Shuningdek, maqolada ultratovush diagnostikasining texnik jihatlari, mutaxassislarni tayyorlash va tibbiyot amaliyotida ushbu sohani rivojlantirish istiqbollari haqida so'z boradi. Xulosalar servikal osteoxondroz bilan og'rigan bemorlarni tashxislash va davolashda ultratovush usullarini joriy etish bo'yicha zamonaviy tadqiqotlar va amaliy tajribani ko'rib chiqishga asoslangan.

Kalit so'z: servikal osteoxondroz, ultratovush diagnostikasi, orqa miya diagnostikasi, yumshoq to'qimalar, degenerativ o'zgarishlar, osteoxondrozni davolash, orqa miya intervertebral disklar, klinik tadqiqotlar, ultratovushning afzalliklari, tibbiy diagnostika, davolash taktikasi, dinamik baholash, ultratovush tekshiruvi, orqa miya anatomiyasi, osteoxondroz patofiziologiyasi, davolash samaradorligi, diagnostika usullari, rentgenologik klinik ko'rinishlar.

ОПТИМИЗАЦИЯ И ЗНАЧЕНИЕ УЛЬТРАЗВУКОВЫХ МЕТОДОВ ДИАГНОСТИКИ В ВЫБОРЕ ТАКТИКИ ЛЕЧЕНИЯ БОЛЬНЫХ С ШЕЙНЫМ ОСТЕОХОНДРОЗОМ

Аннотация: Статья посвящена роли и значению ультразвуковых методов диагностики в выборе тактики лечения больных с шейным остеохондрозом. Анализируются преимущества ультразвуковой диагностики позвоночника по сравнению с традиционными методами, такими как рентгенография, МРТ и КТ. Особое внимание уделяется детализации анатомических структур и возможности динамической оценки движений. В статье рассматриваются результаты клинических исследований, подтверждающие эффективность использования ультразвука при определении степени дегенеративных изменений межпозвоночных дисков у пациентов с шейным остеохондрозом. Освещается влияние ультразвуковой диагностики на принятие индивидуальных решений по планированию лечения и мониторингу эффективности. Статья также обсуждает технические аспекты ультразвуковой диагностики, обучение специалистов и перспективы развития данной области в медицинской практике. Выводы основаны на обзоре современных исследований и практическом опыте внедрения ультразвуковых методов в диагностику и лечение пациентов с шейным остеохондрозом.

Ключевые слово: Шейный остеохондроз Ультразвуковая диагностика Диагностика позвоночника Мягкие ткани Дегенеративные изменения Лечение остеохондроза Позвоночник Межпозвоночные диски Клинические исследования Преимущества ультразвука Медицинская диагностика Тактика лечения Динамическая оценка Ультразвуковое исследование Анатомия позвоночника Патофизиология остеохондроза Эффективность лечения Диагностические методы Рентгенология Клинические проявления.

OPTIMIZATION AND SIGNIFICANCE OF ULTRASONIC DIAGNOSIS METHODS IN THE CHOICE OF TREATMENT PATIENTS WITH CERVICAL OSTEOCHONDROSIS

Abstract: The article is devoted to the role and importance of ultrasound diagnostic methods in the choice of tactics for the treatment of patients with cervical osteochondrosis. The advantages of ultrasound diagnostics of the spine in comparison with traditional methods such as radiography, MRI and CT are analyzed. Particular attention is paid to the detailing of anatomical structures and the possibility of dynamic assessment of movements. The article discusses the results of clinical studies confirming the effectiveness of ultrasound in determining the degree of degenerative changes in the intervertebral discs in patients with cervical osteochondrosis. The impact of ultrasound diagnostics on individual decisions on treatment planning and monitoring of effectiveness is highlighted. The article also discusses the technical aspects of ultrasound diagnostics, training of specialists and the prospects for the development of this field in medical practice. The conclusions are based on a review of modern research and practical experience in the implementation of ultrasound methods in the diagnosis and treatment of patients with cervical osteochondrosis.

Keywords: Cervical osteochondrosis Ultrasound diagnostics Diagnosis of the spine Soft tissues Degenerative changes Treatment of osteochondrosis Spine Intervertebral discs Clinical studies Benefits of ultrasound Medical diagnostics Treatment tactics Dynamic assessment Ultrasound examination Spinal anatomy Pathophysiology of osteochondrosis Efficiency of treatment Diagnostic methods Radiology Clinical manifestations.

KIRISH

Umurtqa pog'onasi patologiyalari ichida buyin osteoxondrozi eng keng tarqalgan kasalliklardan biridir, bemorlarda og'riqni keltirib chiqaradi va katta hajmdagi harakatni cheklaydi. Eng samarali davolash taktikasini tanlash aniq tashxisni va zararlanish darajasini talab qiladi. So'nggi o'n yilliklarda ultratovush diagnostikasi usullari o'zgarishlari umurtqa pog'onasi holatini baholash va patologiyani aniqlashda muhim ahamiyatga ega bo'lib bormoqda. Ultratovush diagnostikasi usullari shifokorlarga bemorning umurtqalar qon tomirlar holati haqida qimmatli ma'lumotlarni taqdim etish, ko'proq asosli qarorlar qabul qilish imkon beradi. Bu, ayniqsa, turli xil davolash usullarini tanlashda muhimdir jismoniy terapiya, dori-darmon yoki jarrohlik kabi muolajalar aralashuv. Ultratovush diagnostikasi usullari optimallashtirish buyin osteoxondroz bilan og'rigan bemorlarni davolash taktikasi tanlashda muhim rol o'ynaydi. Ular umurtqa pog'onasi holati to'g'risidagi qo'shimcha ma'lumotlar beradi, shifokorlarni aniqroq yondashish imkonini beradi.

Ilmiy maqola dolzarbligi -oldin osteoxondroz tashxisi asosan katta yoshli insonlarda qo'yilar edi, shuning uchun bu kasallik emas, balki tabiiy qarish jarayoni deb hisoblangan. Ammo bugungi kunda umurtqalararo disklarning muddatidan oldin eskirishi, mehnatga layoqatli yoshlar,

o'smirlar va hatto bolalar muammosiga aylandi. Aholiining 80 % ida osteoxondroz belgilari uchraydi, shularning yarimi bo'yin umurtqa sohasiga to'g'ri keladi. Bo'yin sohasi umurtqa pog'onasining eng harakatchan qismidir, ammo ayni paytda eng zaifi hamdir. Zaiflik anatomik xususiyatlari — bo'yin sohasidagi zaif mushak qatlami, shuningdek umurtqalarning kichik o'lchamlari va past mexanik kuchi bilan bog'liq. Turli xil diagnostika usullari shifokorga kasallik rivojlanishining qaysi bosqichida ekanligini, umurtqa pog'onasining qaysi tuzilmalari va qaysi to'qimalar shikastlanganligini tushunish uchun yordam beradi. Kasallikning yuqori darajasi, klinik ko'rinishlarning davomiyligi va og'irligi bilan samarasiz konservativ davo ko'pincha aniq quyilmagan tashxis bilan bog'liq. Ushbu patologiya bilan ultrasonografiya (USG), ultratovush diagnostikasi (UTD) uzoq vaqtdan beri samarali skrining usuli sifatida ishlatilib kelinmoqda. Uni qo'llashda umurtqalararo disk, uning o'rta va lateral qismlarida orqa miya kanali, lateral kanallar, arteriyalarning stenozi, okklyuziyasi, deformatsiyasi va anomaliyalari, kollateral qon aylanishining yetishmovchiligini baholash mumkin. Bo'yin umurtqa osteoxondrozi bilan to'ldirilgan turli xil kasalliklarning kombinatsiyasi vertebra-bazillar yetishmovchiligini sezilarli darajada kuchaytiradi. Miya patologiyasining dastlabki klinik shakllarini o'rganish alohida ahamiyatga ega, bu miyaga qon ta'minoti yetishmovchiligining dastlabki belgilarini va 1-bosqich dissirkulyatsion ensefalopatiyani o'z ichiga oladi. Ushbu holatlarni aniqlashda ultratovush angiografiyasidan foydalanish muhim rol o'ynaydi, bu ko'plab tadqiqotlarga ko'ra, bemorlarning 16 foizida turli xil qo'shimcha va intrakranial arteriyalarda siqilish, deformatsiya, umurtqa arteriyalarning gipoplaziyasi, qon oqimining hajmli va tezlik xususiyatlarini yomonlashtiradigan bir nechta stenozlar shaklida morfologik o'zgarishlarni aniqlashga imkon beradi.

Maqsad

Buyin o'murtqalari osteoxondroz kasalligi va oqibatlarini baholashda Ultratovush tekshiruv usulining diagnostik imkoniyatlarini o'rganish.

Tadqiqot vazifalari

1. Bo'yin soxasi kasalliklari va shikastlanishi bo'lgan bemorlarda asosiy nevrologik sindromlarni, nevrologik yetishmovchilikning tabiati va og'irligini o'rganish.
2. Umurtqa va bazillar arteriyalari orqali qon oqimini miqdoriy segmentar o'rganish, mahalliy vertebrogen ta'sirlarni va ularning tizimli gemodinamik ahamiyatini baholash, umurtqa arteriyalari orqali umumiy hajmli qon oqimi asosida patologik o'zgarishlarining ultratovush sindromlarini ishlab chiqish.
3. Ekstravazal siqilishning ultratovush diagnostikasini, irritativ ta'sirlarning og'irligini va umurtqa arteriyalari orqali qon oqimining kompensatsiyasini optimallashtirish va boshqa radiatsion diagnostika usullari bilan taqqoslaganda RDX(IUC) texnikasining diagnostik ma'lumotlarini aniqlash
4. Ishlab chiqilgan klinik va diagnostika modeliga asoslanib, davolash va diagnostika jarayonini optimallashtirish uchun tibbiy-iqtisodiy asoslashni amalga oshirish

MATERIALLAR VA USULLAR

Material buyin o'murtqa osteoxondroz bilan og'rigan bemorlar bo'lib xizmat qiladi, turli yoshdagi tendensiyalar va shikastlanishning turli bosqichlaridagi 140ta odam, sog'lomlarning qiyosiy guruhi jinsi va yoshi bo'yicha bir xil bo'lgan 40 kishini tashkil qiladi.

NATIJALAR

Zamonaviy ultratovush diagnostikasi texnologiyalari doimiy ravishda rivojlanib bormoqda va keyingi tadqiqotlar o'murtqa tuzilmalarni batafsilroq vizualizatsiya qilish va kasallikning dastlabki belgilarini aniqlash imkonini beradigan yangi usullarni ishlab chiqishga qaratilgan

.Qo'shimcha tadqiqotlar kasallikning rivojlanishini yoki davolash samaradorligini bashorat qilishi mumkin bo'lgan ultratovush xususiyatlarini aniqlashga qaratilgan . Bu shifokorlarga xulosani aniqroq aniqlashga va eng to'g'ri davolash usullarini tanlashga yordam beradi.

Boshqa diagnostika usullari bilan taqqoslash: ultratovush texnikasini magnit-rezonans tomografiya (MRT) yoki kompyuter tomografiyasi (KT) kabi boshqa diagnostika usullari bilan solishtirish uchun qiyosiy tadqiqotlar o'tkazilishi mumkin. Bu har bir usulning afzalliklari va cheklovlarini va ularning bo'yin osteoxondrozini tashxislash va davolashga qo'shgan hissasini aniqlashga yordam beradi.

Tadqiqotlar 7 oy davomida ajratib olingan bemorlar qayta tekshiruvlardan o'tkazildi. Bemorlar orasida tekshiruvlar natijasida ultratovush tekshiruvi yordamida bemorlarning 70 tasida buyin o'murtqalari arteriya vertebralasida stenoz aniqlangani, ular orasida 40(57%) ta bemorda MRT va MSKT tekshiruvlarida buyin o'murtqa osteoxondrozi, 22(31%)ta bemorda buyin o'murtqalari churrasi aniqlandi 8(12%) ta bemorda buyin umurtqalari tug'ma anomalyalari aniqlandi. Buyin osteoxondroz bilan og'rigan bemorlar diagnostikasi usullari orasida ultratovush usuli 60% aniq xulosa berdi.

XULOSA

Buyin osteoxondrozi bilan og'rigan bemorlar diagnostikasi usullari va davolash taktikasini tanlashni optimallashtirish uchun ultratovush usuli eng qulay xisoblanadi. Texnologiyalarni ishlab chiqish, usullarni takomillashtirish va qo'shimcha tadqiqotlar bu borada yanada katta muvaffaqiyatlarga erishish imkonini beradi. Bu say-harakatlar amalga oshasa bemorlar og'riqni kamaytirishga, hayot sifatini va umuman yaxshilashga yordam beradi bemor salomatligi, shuningdek, sog'liqni saqlash xarajatlarini xam optimallashtirishiradi.

Adabiyotlar.

1. Abdurakhmanovich, K. O., & ugli, G. S. O. (2022). Ultrasound Diagnosis of the Norm and Diseases of the Cervix. Central Asian Journal Of Medical And Natural Sciences, 3(2), 58-63.
2. Akhmedov YA, Ataeva SKh, Ametova AS, Bazarova SA, Isakov HKh THE HISTORY OF THE DEVELOPMENT OF RADIATION DIAGNOSTICS. Web of scientist: International scientific research journal. 2021;2:34-42.
3. Hamidov OA, Diagnostics of injuries of the soft tissue structures of the knee joint and their complications. European research. Moscow. 2020;1(37):33-36.
4. Khamidov OA, Normamatov AF, Yakubov DZh, Bazarova SA Respiratory computed tomography. Central Asian journal of medical end natural sciences. 2021;2(2):1-8
5. Khamidov Obid Abdurakhmanovich, Davranov Ismoil Ibragimovich, Ametova Alie Servetovna. (2023). The Role of Ultrasound and Magnetic Resonance Imaging in the Assessment of Musculo-Tendon Pathologies of the Shoulder Joint. International Journal of Studies in Natural and Medical Sciences, 2(4), 36–48. Retrieved from <https://scholarsdigest.org/index.php/ijsnms/article/view/95>
6. Khudayberdiyevich Z. S. et al. Possibilities and Prospects of Ultrasound Diagnostics in Rheumatology //Central Asian Journal of Medical and Natural Science. – 2022. – T. 3. – №. 5. – C. 570-582.
7. Obid, K., Servetovna, A. A., & Javlanovich, Y. D. (2022). Diagnosis and Structural Modification Treatment of Osteoarthritis of the Knee. Central Asian Journal of Medical and Natural Science, 3(5), 547-559.

8. Usarov M.Sh, Otakulov Z.Sh and Rakhmonkulov Sh. H. 2022. Contrast-enhanced ultrasound in the differential diagnosis of focal nodular hyperplasia and hepatocellular liver adenoma. *Journal the Coryphaeus of Science*. 4, 4 (Dec. 2022), 70–79.
9. Yakubov , J., Karimov , B., Gaybullayev , O., and Mirzakulov , M. 2022. Ultrasonic and radiological picture in the combination of chronic venous insufficiency and osteoarthritis of the knee joints. *Academic Research in Educational Sciences*. 5(3), pp.945–956.
10. Yakubov D. Z., Gaybullayev S. O. The diagnostic importance of radiation diagnostic methods in determining the degree of expression of gonarthrosis //UZBEK JOURNAL OF CASE REPORTS. – С. 36.
11. Ахмедов Якуб Амандуллович; Гайбуллаев Шерзод Обид угли; Хамидова Зиёда Абдивахобовна. Мрт в сравнении с диагностической артроскопией коленного сустава для оценки разрывов мениска. *Tadqiqotlar* 2023, 7, 105-115.
12. Кадиров Ж. Ф. и др. Магнитно-резонансная томографическая оценка поражений центральной нервной системы у больных, инфицированных вирусом иммунодефицита человека //Journal of new century innovations. – 2022. – Т. 10. – №. 5. – С. 157-173.
13. Хамидов , О. , Гайбуллаев , Ш. и Давранов , И. 2023. Сравнение результатов узи и мрт в диагностике повреждений мениска коленного сустава. *Евразийский журнал медицинских и естественных наук*. 3, 4 (апр. 2023), 176–183.
14. Хамидов О. А., Гайбуллаев Ш. О., Хомидова Д. Д. Роль ультразвука и магнитно-резонансной томографии в оценке мышечно-сухожильных патологий плечевого сустава //Uzbek Scholar Journal. – 2023. – Т. 12. – С. 125-136.
15. Хамидов О.А. Оптимизация лучевой диагностики повреждений мягкотканых структур коленного сустава и их осложнений, *Американский журнал медицины и медицинских наук*. 2020;10 (11):881-884. (In Russ.)
16. Ходжибеков М.Х., Хамидов О.А. Обоснование ультразвуковой диагностики повреждений внутрисуставных структур коленного сустава и их осложнений. 2020;3(31):526-529. (In Russ.)
17. Якубов Д. Ж., Гайбуллаев Ш. О. Влияние посттравматической хондропатии на функциональное состояние коленных суставов у спортсменов. *Uzbek journal of case reports*. 2022; 2 (1): 36-40. – 2022.
18. угли, Н. З. Н., Шухратович, У. М., Хуршедовна, А. С. and Фаёзович, В. Ф. (2023) “Роль Ультразвука В Оценке Повреждения Мениска”, *Central Asian Journal of Medical and Natural Science*, 4(2), pp. 588-595. doi: 10.17605/OSF.IO/M5HZP.
19. А.С.Н., Хамидович, Р.Ш. and Данабаевич, Ж.К. 2023. Кость При Остеоартрите: Визуализация. *Central Asian Journal of Medical and Natural Science*. 4, 3 (Jun. 2023), 895-905.
20. Z., Umarkulov Z., Khakimov M. B., and Suvonov Z. K. 2023. “Ultrasound Diagnostics and Diapetotics of Focal Liquid Lesions of the Liver”. *Central Asian Journal of Medical and Natural Science* 4 (3), 986-94. <https://cajmns.centralasianstudies.org/index.php/CAJMNS/article/view/1607>.
21. S., Usarov M., Turanov A. R., and Soqiev S. A. 2023. “Modern Clinical Capabilities of Minimally Invasive Manipulations under Ultrasound Control”. *Central Asian Journal of Medical and Natural Science* 4 (3), 956-66. <https://cajmns.centralasianstudies.org/index.php/CAJMNS/article/view/1604>.